

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

HODNOCENÍ RIZIK V PROSTŘEDÍ ČESKÉ FILMOVÉ VÝROBY

Rozálie Brožková

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Pak

Oponent práce: MgA. Tomáš Šimon

Datum obhajoby: 14. 9. 2020

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TV SCHOOL

Film, Television, Photography and New media

Producing

BACHELOR'S THESIS

CZECH FILM INDUSTRY RISK ASSESSMENT

Rozálie Brožková

Thesis Supervisor: Mgr. Tomáš Pak

Opponent: MgA. Tomáš Šimon

Date of presentation and defence: 14. 9. 2020

Academic Degree: BcA.

Praha, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Hodnocení rizik v prostředí české filmové výroby

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne 30. 8. 2020

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Hodnocení rizik je obecně svědomitý přístup k pracovnímu prostředí, který uplatňujeme, abychom byli schopni odhalit různé typy situací, jež mohou zásadně ohrozit naše spolupracovníky nebo projekt. Provádíme identifikaci rizika a později analýzu a zhodnocení, pro určení jeho závažnosti. V návaznosti na jeho definování rozhodujeme, jakým způsobem mu efektivně předcházet či vzniklý problém kontrolovat. Hodnocení by měla provádět kompetentní osoba nebo skupina jednotlivců, kteří musí mít dostatečné odborné znalosti či praktické zkušenosti, aby byli schopni tuto činnost vykonávat.

Účelem této studie je zhodnotit potenciální rizika spjatá s českou filmovou výrobou, naučit se jim aktivně předcházet či minimalizovat jejich dopad s použitím kontrolních opatření.

Abstract

A risk assessment in general is a thorough look at your workplace to identify those things, situations, processes, etc. that may cause harm, particularly to people or project itself. After identification is made, you analyze and evaluate how likely and severe the risk is. When this determination is made, you can next, decide what measures should be in place to effectively eliminate or control the harm from happening. Assessments should be done by a competent person or team of individuals who have a good working knowledge of the situation being studied.

The aim of the risk assessment process is to evaluate potential hazards connected with Czech Film Industry, then remove that hazard or minimize the level of its risk by adding control measures, as necessary.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že ji vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Instituce	Datum	Podpis
.		..	.
.		..	.
..	
.		..	.
.		..	.
.		..	.
..	
.		..	.

Seznam příloh

Příloha 1 – Modelový risk assessment

Poděkování

Mgr. Tomáš Pak
za odborné vedení diplomové práce

Jan Bártek
Jiří Brožek Jr.
Romana Brožková
David Daenemark
za podporu a trpělivost

MgA. Tomáš Šimon
Ing. Jiří Pěnkava
Zdeněk Schlibener
JUDr. Jiří Štáidl
Vojtěch Svoboda
Mgr. Zdeněk Holý
MgA. Jiří Vlach, Ph.D.
Mgr. Jiří Kosorinský
Mgr. Pavel Dvorský
Ing. Michal Svoboda, Ph.D.

za konzultace

MgA. Karla Stojáková
PhDr. Ilona Sejkorová

za důvěru

Mgr. Helena Bezděk Fraňková

za inspiraci

Obsah

1. Úvod	1
1.1. Motivace autorky	1
2. Metodologie	2
3. Vymezení pojmu filmová produkce.....	3
3.1 Výkonný producent	3
3.2 Vedoucí výroby audiovizuálního díla.....	4
4. Odpovědnost vedoucího výroby AVD	5
4.1 Trestněprávní odpovědnost	5
5. Úloha státu nad bezpečností a ochranou zdraví při práci.....	7
5.1 Kontrolní orgány.....	7
5.1.1. Státní úřad inspekce práce	7
5.1.1.1. Kontroly v oblasti BOZP	8
6. Základní legislativa	10
6.1 Povinnosti vedoucího výroby AVD spjaté s BOZP a prevencí rizik	11
7. BOZP ve filmovém průmyslu	13
7.1. Současné zvyklosti.....	13
8. BOZP management.....	15
8.1. Analýza rizik.....	15
8.2. Hodnocení rizik.....	16
8.2.1. Plán hodnocení rizik	17
8.2.2. Postup při hodnocení rizik.....	17
8.2.3. Metody hodnocení rizik	18
9. Postupy jak ochránit filmovou výrobu	21
9.1. Prevence rizik	21
9.2. Risk assessment.....	22
9.3. Risk control.....	24
10. Závěr.....	26
A. Seznam pramenů a použité literatury	27
B. Přílohy	28

1. Úvod

Hodnocení rizik v prostředí české filmové výroby je velmi širokým pojmem. Ve své práci se mu budu věnovat v souvislosti s bezpečností a ochranou zdraví při práci (dále jen „BOZP“). Práce si naopak neklade za cíl zhodnotit občanskoprávní odpovědnost při způsobení majetkové újmy. Nejprve vymezím základní profese ve filmové výrobě a navážu vymezením jejich odpovědnosti. Dále uvedu směr národní politiky BOZP, včetně popsání existujících kontrolních orgánů. Pokusím se zprostředkovat vhled do základní legislativy týkající se BOZP. Následně se budu v práci věnovat konkrétní rovině BOZP ve filmu včetně současných zvyklostí a důvodů pro změnu. Tyto kapitoly nám poskytnou základ, nutný k pochopení BOZP managementu a jeho nástrojů, na něž navážu výčtem postupů, jak ochránit filmovou výrobu. V závěru shrnu shromážděné poznatky a pokusím se dodat pár námětů k diskuzi pro filmové profesionály.

1.1. Motivace autorky

Téma jsem si z osobních důvodů zvolila především proto, že spadá do kompetencí mé profese a mám osobní zkušenosti s důsledky jeho opomíjení. Věnuji se totiž filmové produkci v rámci svého studia na katedře produkce Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze (dále jen „FAMU“) a praxe od roku 2016. V průběhu té doby jsem byla přítomna několika situacím, které zpětně vyhodnocuji jako potenciálně rizikové, v nichž bylo ohroženo kromě mě několik dalších osob. Tyto situace vznikaly na základě nekompetentních rozhodnutí při plánování a organizaci v závislosti na náročnost výroby a předpoklad výrobnosti. Uvedu konkrétní příklad anonymního studentského projektu, jehož jsem se účastnila na pozici vedoucího natáčení. Byla jsem kreativními složkami manévrována do plánování dlouhých směn, které včetně vzniklých přesčasů a délky dopravy vyústily ve více než 20 hodinové směny. Po dlouhých pracovních směnách došlo během zpáteční dopravy několikrát k ohrožení všech z důvodu mikrosnánku během řízení. Víím, že tato rozhodnutí působila velikou pracovní a emocionální zátěž všem zúčastněným osobám a navíc přímé ohrožení na životě. Odnáším si z této situace zkušenost, z níž pramení i můj zájem o bezpečné filmové natáčení.

2. Metodologie

V přístupu k metodologii jsem se rozhodla u využití kvalitativní rešeršní analýzy relevantních zdrojů. Mezi tyto zdroje řadím odborné zahraniční publikace o BOZP ve filmovém průmyslu¹, průvodce odborně způsobilých osob (dále jen „OZO“)², právní předpisy, dokumenty publikované Evropským institutem bezpečnosti filmových projektů³ a především letité zkušenosti bezpečnostních techniků působících ve filmovém průmyslu.⁴

Hodnocení rizik v prostředí české filmové výroby stojí zatím na okraji zájmu vědecké i profesní veřejnosti. Také není příliš reflektováno vysokoškolskými kvalifikačními pracemi (dále jen „VŠKP“) na filmových školách v České republice. Kvalitní úvod do problematiky BOZP poskytla diplomová práce MgA. Tomáše Šimona s názvem *Bezpečnost a ochrana zdraví při výrobě audiovizuálního školního díla*. Ráda bych na ni navázala a rozvinula otázku BOZP managementu ve filmové výrobě. Tuto problematiku budu vztahovat k výrobě hraného celovečerního filmu, realizovaného nezávislou produkcí. V těchto případech klasicky externí produkce najímá na krátkodobou spolupráci externí subdodavatele.

¹ Small, R., *Production safety for film, television and video*, 2000

² Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce odborně způsobilých osob problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hornické činnosti a požární ochrany*, 2013

³ Svoboda, M., *Evropský institut bezpečnosti filmových projektů*, z.ú., ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://www.ohasfilm.cz/aktualni-projekty/>

⁴ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou, Zdeňkem Schlibenerem.

3. Vymezení pojmu filmová produkce

Filmová produkce není úzce specializovaný obor. Jedná se o řízení výroby audiovizuálního díla (dále jen „AVD“), které obnáší management složek kreativních a složek výkonných, zajišťování organizace, personálního obsazení, technického zázemí, smluv a potřebné dokumentace. V neposlední řadě patří do kompetencí produkce i otázka BOZP⁵ a sní související hodnocení rizik⁶. V praxi se ve filmové produkci většinou nesetkáváme s pracovněprávním poměrem, ve kterém by docházelo k výkonu závislé práce zaměstnance (autora, výkonného umělce) pro zaměstnavatele (producenta, výkonného producenta). Výjimku tvoří veřejnoprávní a komerční televize, kde má podstatná část pracovníků uzavřenou pracovní smlouvu. Vztah, mezi výkonným umělcem a producentem je ale nejčastěji vztahem zhotovitele a objednavatele podle smlouvy o dílo.

3.1 Výkonný producent

Producent⁷ ADV najímá dodavatele výkonného producenta, který pro něj vyrábí v limitech stanovených rozpočtem a časovým harmonogramem filmové dílo. Je přímo odpovědný za splnění podmínek smlouvy uzavřené s producentem AVD. V náplni jeho práce jsou činnosti:

- „Organizační a dispoziční řízení průběhu výroby audiovizuálního díla.
- Odpovědnost za finanční výsledek a dodržení harmonogramu výroby.
- Spoluzodpovědnost za umělecký výsledek audiovizuálního díla.
- Vypracování časového plánu realizace – přípravných prací, natáčecího období a dokončovacích prací (harmonogram výroby).
- Vypracování rozpočtu výroby audiovizuálního díla.
- Spoluzodpovědnost za herecké obsazení.
- Uzavírání smluv s klíčovými pracovníky výrobního štábu a autorských smluv.
- Kooperace při výběru dodavatelů a uzavírání smluv v rámci výroby audiovizuálního díla.
- Supervize nad materiálně technickými a provozně ekonomickými podmínkami výroby audiovizuálního díla.
- Vypracování výrobní zprávy a finančního vyúčtování za celkovou výrobu audiovizuálního díla.“⁸

⁵ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 101 odst. 1.

⁶ Tamtéž, § 102 odst. 3.

⁷ Producent podle definice Zák. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) je; *Výrobce zvukově obrazového záznamu je fyzická nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost poprvé pořídí zvukově obrazový záznam, nebo pro kterou tak z jejího podnětu učiní jiná osoba.*

⁸ Ministerstvo práce a sociálních věcí, *Národní soustava povolání*, ©2017 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/vykonnny-producent>

3.2 Vedoucí výroby audiovizuálního díla

Vedoucí výroby AVD je přímým podřízeným výkonného producenta. V návaznosti na rozsah práce výkonného producenta dále zajišťuje materiálně-technické, provozně-ekonomické a produkčně-organizační podmínky přípravy a realizace výroby AVD. V náplni jeho práce jsou činnosti:

- „Zajišťování dodržování rozpočtů výroby audiovizuálního díla.
- Zajišťování materiálně-technických a provozně-ekonomických podmínek pro realizaci audiovizuálního díla.
- Koordinace provozních činností na místě natáčení.
- Dohled nad celkovým hladkým průběhem natáčení.
- Dohled nad dodržováním harmonogramu výroby audiovizuálního díla.
- Uzavírání smluv s externími pracovníky, včetně části autorských smluv.
- Zajišťování všech potřebných výrobních a technických kapacit (smlouvy o nájmech apod.).
- *Dohled nad dodržováním pracovního zákoníku a bezpečnosti práce během výroby.*
- Revize denních zpráv o výrobě audiovizuálního díla.
- Dohled nad odevzdáním všeho dohodnutého majetku o skončení výroby.
- Vypracování výrobní zprávy a finančního vyúčtování za natáčení audiovizuálního díla.“⁹

Vedoucí výroby, ve smyslu vedoucí řídicí pracovník, odpovídá za zajištění bezpečných podmínek pro práci.¹⁰ Vzhledem k tomu, že má pravomoc ovlivňovat všechny složky výroby, je povinen nastavit pravidla pro efektivní a bezpečnou spolupráci všech těchto složek.¹¹ Vedoucí výroby uzavírá částečně smlouvy s autorem, autory děl audiovizuálně užitých a výkonnými umělci projektu, a zároveň najímá subdodavatele, kteří dodávají práci či technologie nezbytné pro výrobu AVD. Tento systém funguje na bázi krátkodobých pracovních vztahů.

⁹ Ministerstvo práce a sociálních věcí, *Národní soustava povolání*, ©2017 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/vedouci-vyroby-audiovizua>

¹⁰ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 102 odst. 1.

¹¹ Tamtéž, § 101 odst. 4.

4. Odpovědnost vedoucího výroby AVD

Vedoucí výroby AVD je hlavním koordinátorem a jedině on má kompetence zasahovat do všech složek a postupů filmové výroby. Činí konečná rozhodnutí týkající se personálního obsazení štábu, výběru lokace a techniky.

Filmové natáčení je z hlediska BOZP podobné stavbě, jelikož vedoucí projektu (vedoucí výroby AVD) odpovídá za prostory pracoviště (natáčecí plac, prostor basy, kanceláře apod.) a zároveň je koordinátorem práce všech přítomných subdodavatelů.¹² Vedoucí výroby odpovídá pouze a výhradně za bezpečnost všech osob, které se s jeho vědomím vyskytují v prostoru výroby a během pracovní doby.¹³ Příloha nařízení vlády č. 101/2005 Sb., dále stanovuje povinnost zajištění venkovního pracoviště proti vstupu nepovolaných osob.

Jelikož vedoucí výroby nemůže dosáhnout odbornosti ve všech profesích, najímá jako subdodavatele experty v oboru. Na základě jejich živností a profesní kvalifikace od nich očekává odbornost. Pokud by došlo k újmě na zdraví z důvodu nedbalostního jednání spjatého pouze s výkonem jejich profese, za tuto skutečnost neodpovídá. Vedoucí výroby je dále odpovědný za přijetí opatření k minimalizaci pouze rizik. Pokud mu herec zatají důležitou skutečnost týkající se jeho zdravotního stavu, která jeho či okolí může omezit či ohrozit během pracovního výkonu, není za absenci ochranných opatření odpovědný.¹⁴

4.1 Trestněprávní odpovědnost

Vedoucí výroby nese v souvislosti se zajištěním BOZP trestněprávní odpovědnost za zavinění nedbalostní. Nedbalostní jednání je Trestním zákoníkem¹⁵ definováno takto:

Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel¹⁶

- věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo;
- nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležitě opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.¹⁷

V návaznosti na tento typ zavinění vymezuje Trestní zákoník následující sankce pro nedbalostní jednání, jehož následkem je újma na zdraví jiné osoby.

V případě lehkého ublížení na zdraví je stanovena sankce:

¹² Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou, Zdeňkem Schlibenerem.

¹³ Rozhovor s Ing. Michalem Svobodou, PhD., specialistou na BOZP

¹⁴ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou, Zdeňkem Schlibenerem.

¹⁵ Zák. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹⁶ Tamtéž, § 16 odst. 1.

¹⁷ Tamtéž, § 16 odst. 2.

- odnětím svobody na jeden rok nebo zákazem činnosti při porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce mu uložené podle zákona;¹⁸
- odnětím svobody na tři roky při ublížení na zdraví nejméně dvou osob z důvodu hrubého porušení zákonů o ochraně životního prostředí, bezpečnosti práce, dopravy a hygieny.¹⁹

V případě těžkého ublížení na zdraví:

- odnětím svobody až na dva roky nebo zákazem činnosti při těžké újmě na zdraví;²⁰
- odnětím svobody na šest měsíců až čtyři roky nebo peněžitým trestem při porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce mu uložené podle zákona;²¹
- odnětím svobody na dvě léta až osm let při způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob z důvodu hrubého porušení zákonů o ochraně životního prostředí, bezpečnosti práce, dopravy a hygieny.²²

Sankce při usmrcení z nedbalosti jsou následující:

- odnětí svobody až na tři roky, nebo zákaz činnosti;²³
- odnětí svobody na jeden rok až šest let při porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce mu uložené podle zákona;²⁴
- odnětí svobody na dva roky až osm let při hrubém porušení zákonů o ochraně životního prostředí nebo zákonů o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienických zákonů;²⁵
- odnětí svobody na tři roky až deset let při zavinění usmrcení nejméně dvou osob.²⁶

¹⁸ Zák. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 148 odst. 1.

¹⁹ Tamtéž, § 148 odst. 2.

²⁰ Tamtéž, § 147 odst. 1.

²¹ Tamtéž, § 147 odst. 2.

²² Tamtéž, § 147 odst. 3.

²³ Tamtéž, § 143 odst. 1.

²⁴ Tamtéž, § 143 odst. 2.

²⁵ Tamtéž, § 143 odst. 3.

²⁶ Tamtéž, § 143 odst. 4.

5. Úloha státu nad bezpečností a ochranou zdraví při práci

Stát je jediným tvůrcem legislativy upravující BOZP a disponuje několika kontrolními orgány k zajištění jejího dodržování.

5.1 Kontrolní orgány

Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zdravotnictví jsou ústředními orgány státní správy pro oblast BOZP. Ministerstvo práce a sociálních věcí je nadřízeným služebním úřadem pro Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“), v jehož kompetenci jsou kontroly v oblasti BOZP. Pod Ministerstvo zdravotnictví spadají Krajské hygienické stanice. Rozsah jejich pravomocí na filmovou výrobu je znatelný, obzvláště během koronavirové epidemie v roce 2020. Tato problematika by obsáhla vlastní diplomovou práci. Z důvodu rozsahu VŠKP a zvoleného tématu se budu v této práci zabývat pouze činností Státního úřadu inspekce práce.

5.1.1. Státní úřad inspekce práce

Orgány inspekce práce upravuje zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, který zřizuje kontrolní orgány pro:

- Kontroly v oblasti bezpečnosti práce (dále také „BOZP“)
- Kontroly v oblasti pracovněprávních vztahů (dále také „PPV“)
- Kontroly v oblasti zaměstnanosti (dále také „ZoZ“)

Správními úřady jsou SÚIP Opava a oblastní inspektoráty práce (dále jen „OIP“). Tyto oblastní inspektoráty se dělí podle krajské působnosti.²⁷ SÚIP je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí. Ministr jmenuje a odvolává generálního inspektora, který je v čele SÚIP, a vedoucí inspektory, kteří jsou v čele OIP.²⁸ Působnost inspektorátu v souvislosti s filmovou výrobou se vztahuje na:

- „fyzické osoby, které jsou zaměstnavateli a samy též pracují;
- fyzické nebo právnické osoby podnikající podle zvláštního právního předpisu a nikoho nezaměstnávající;
- fyzickou nebo právnickou osobu, která je zadavatelem stavby (stavebník) nebo jejím zhotovitelem, popřípadě se na zhotovení stavby podílí podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a na koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

²⁷ OIP pro hlavní město Prahu, OIP pro kraj Středočeský, OIP pro kraj Jihočeský a Vysočinu, OIP pro kraj Plzeňský a Karlovarský, OIP pro kraj Ústecký a Liberecký, OIP pro kraj Královéhradecký a Pardubický, OIP pro kraj Jihomoravský a Zlínský, OIP pro kraj Moravskoslezský a Olomoucký

²⁸ Zák. 251/2005 Sb., zákon o inspekci práce, § 2 odst. 5.

- právnické a fyzické osoby, u kterých je prováděn výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětmi.²⁹

5.1.1.1. Kontroly v oblasti BOZP

V rámci této VŠKP se budeme věnovat pouze kontrolám v oblasti BOZP. Kontroly jsou následující:

- Kontrola v reakci na podnět
- Kontrola v rámci stanoveného tematického okruhu

Kontrola v reakci na podnět probíhá následovně.

„V případě podezření z porušování pracovněprávních předpisů zaměstnavatelem mohou fyzické i právnické osoby podat podnět k provedení kontroly přímo na příslušném oblastním inspektorátu práce nebo prostřednictvím Státního úřadu inspekce práce. Místní příslušnost oblastního inspektorátu práce k výkonu kontroly se řídí místem, kde dochází k výkonu práce.“³⁰

V OIP jsou inspektoři se specializací na jednotlivá odvětví. Inspektor daného odvětví dostane přidělený podnět, který je podán buď přímo osobně na OIP anebo korespondenčně formou osobní či anonymní. Na podnět musí OIP reagovat a zahájit kontrolní řízení s hlavním kompetentním pracovníkem, který by měl dodat seznam všech subdodavatelů a potřebnou dokumentaci v oblasti BOZP. Kontrola z důvodu podnětu jde za konkrétní tematikou, pokud ale inspektor objeví pochybení i v jiné oblasti, např. v oblasti pracovněprávních vztahů, může zahájit kontrolní řízení i tam.³¹

Pravděpodobnost takových kontrol nelze predikovat. Navíc vzhledem k faktu, že filmová výroba se často přesouvá na různé lokace v horizontu dní a obvyklý rozsah natáčení celovečerního hraného filmu je cca 30 dní, může být projekt dokončen dříve než OIP zareaguje. Z rozhovoru s Ing. Jiřím Pěnkavou jsem se ovšem dozvěděla zajímavou skutečnost, že podněty ke kontrole přicházejí i po ukončení výroby. Konkrétně Česká televize (dále jen „ČT“) obdrží ročně okolo 5 stížností od diváků týkajících se BOZP ve filmové výrobě. Diváci jsou schopni si všimnout scén, které považují za realizované v rozporu s pravidly BOZP a vznášejí dotazy, jakým způsobem byly natočeny. Pokud ČT na stížnost nereaguje, divák ji dále zasílá na SÚIP³².

Tematické kontroly jsou stanoveny podle tematických okruhů. SÚIP rozhoduje o zaměření kontrol na konkrétní odvětví v rámci daného časového období, např. rok. Pod kulturní odvětví spadají divadla, festivaly a filmový průmysl. SÚIP vydává Roční program kontrolních akcí a nelze určit, kdy se kulturní odvětví do tohoto tematického okruhu dostane.

²⁹ Zák. 251/2005 Sb., zákon o inspekci práce, § 6 odst. 1.

³⁰ Státní úřad inspekce práce, ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/>

³¹ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou a Zdeňkem Schlibenerem.

³² Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou a Zdeňkem Schlibenerem.

Pro představu o rozsahu a zaměření kontrol cituji z Ročního programu kontrolních akcí 2020.

„Od začátku roku 2019 provedli inspektoři oddělení inspekce BOZP a VTZ u právnických a podnikajících fyzických osob celkem 8 098 kontrol. Z provedených kontrol bylo celkem zjištěno 15 783 nedostatků. Mezi nejčastěji zjišťované nedostatky patřily:

- chybně nebo nedostatečně vyhodnocené riziko v souvislosti s pracovními a technologickými postupy,
- neseznámení zaměstnanců s riziky ohrožujícími život a zdraví na pracovišti a chybějící či neúplné školení zaměstnanců z předpisů a návodů výrobce pro obsluhu zařízení,
- špatný stav pracoviště, chybějící kontrola pracoviště z hlediska stavu BOZP,
- chybějící revize VTZ, nedostatečné kontroly technických zařízení, neprovádění pravidelné údržby,
- nebezpečné pracovní a technologické postupy tolerované zaměstnavatelem,
- nevhodná organizace práce.“³³

Zaměření tematické kontrolní činnosti v oblasti BOZP je v roce 2020 pro odvětví zemědělské a potravinářské, stavební, dopravní a pro zpracovatelský průmysl, těžbu a zpracování dřeva, terciární sféru a kontroly dodržování povinností souvisejících s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi.

Při odhalení přestupků na úseku bezpečnosti práce může inspektor uložit pokutu v maximální výši 2.000.000 Kč.³⁴

³³ Státní úřad inspekce práce, ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/>

³⁴ Zák. 251/2005 Sb., zákon o inspekci práce, § 17.

6. Základní legislativa

Než se začneme věnovat přímo otázce BOZP a hodnocení rizik v prostředí české filmové výroby, musíme uvést tuto problematiku do kontextu právní úpravy České republiky. Danou tematikou se v praxi musíme zabývat především z důvodu trestněprávní odpovědnosti spjatou s ublížením na zdraví z důvodu zavinění z nedbalosti. Tuto problematiku jsem již rozvedla v kapitole 4. Odpovědnost. V úvodu této kapitoly jsem se rozhodla zmínit takzvanou generální preventivní klauzuli, která zní; „Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.“³⁵

K tomuto tématu se vyjadřuje ve své diplomové práci MgA. Tomáš Šimon:

„Filmový průmysl nedisponuje vlastním kodifikovaným souborem právních předpisů pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při natáčení. Naproti tomu jsou v oblasti BOZP politiky desítky platných zákonů, nařízení vlády a vyhlášek, které by měli producenti, nebo jimi delegovaní pracovníci, znát a při managementu z nich vycházet.“³⁶

Je patrné, že tato problematika skutečně není dostatečně legislativně ukotvená. Neexistuje souhrnný právní předpis, který by jednoznačně definoval podmínky BOZP na filmovém natáčení se všemi jeho specifickými podmínkami a potřebami. Takový právní předpis uceleně neexistuje pro žádný lehký průmysl. Zaměstnavatel, nebo osoba odpovědná za BOZP, jsou povinni takový vnitřní předpis sestavit.³⁷

Abychom se tedy problematice přiblížili, musíme nejprve pojmenovat všechny subjekty vyskytující se na filmovém natáčení. Jde o osoby samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“), korporace a jejich zaměstnance a osoby plnící smlouvy dle autorského zákoníku (občany). Delegovaný producent³⁸, sám buď OSVČ nebo společnost s ručením omezeným (dále jen „s.r.o.“), najímá podnikající fyzické či právnické osoby, autory a výkonné umělce.³⁹ Na natáčení se vyskytují OSVČ s živností volnou⁴⁰, koncesovanou⁴¹, řemeslnou⁴², případně i vázanou⁴³, na něž se primárně vztahuje úprava Živnostenského zákona⁴⁴. Dalšími subdodavateli mohou být obchodní společnosti zejména s.r.o.⁴⁵, vztahy s nimi se řídí Občanským zákoníkem. V případě profesí autorských (scenárista, režisér, výtvarník, apod.)

³⁵ Zák. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2900.

³⁶ Bezpečnost a ochrana zdraví při výrobě audiovizuálního díla (Šimon, 2019)

³⁷ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 349.

³⁸ Vedoucí výroby, jemuž je producentem svěřena výroba AVD či její část.

³⁹ Zák. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁴⁰ např. provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí – filmová produkce

⁴¹ např. silniční motorová doprava - řidiči

⁴² např. kosmetické služby - maskéři

⁴³ např. drezúra zvířat

⁴⁴ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon

⁴⁵ např. Michael Samuelson Lighting Prague s.r.o.

a výkonných umělců (herci, tanečníci, apod.) se vztahy rovněž řídí Občanským zákoníkem.

Ing. Michal Svoboda, PhD., který je specialistou na BOZP, shrnuje legislativní nařízení České republiky pro oblast filmového natáčení následovně:

„Na natáčení v České republice se vztahují legislativní povinnosti v oblasti bezpečnosti práce stanovené v zákoně č. 262/2006 Sb., §101 až § 108. K základním povinnostem patří vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění nebo minimalizaci. V případě, že na pracovišti působí zaměstnanci více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních. Tyto a další povinnosti se dle zákona č. 309/2006 Sb., § 13 vztahují i na živnostníky (OSVČ) bez zaměstnanců.“⁴⁶

Další legislativa relevantní pro oblast BOZP je nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany a zdraví při práci.

6.1 Povinnosti vedoucího výroby AVD spjaté s BOZP a prevencí rizik

Odpovědnost za povinnosti spjaté se zajištěním BOZP nese jedna profese, dle databáze povolání spravované Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR je to vedoucí výroby AVD. Pokud není ustanoven, pak nadřazená profese, výkonný producent. V tomto smyslu má být také uzavřena písemná dohoda (OSVČ a všichni členové štábu pak mají povinnost předcházet škodě dle OZ tedy i v rámci bezpečnosti práce, avšak dle svých odborných znalostí). Níže uvádím výčet povinností vedoucího výroby AVD spjatých se zajištěním BOZP.

- *Prevenci rizik*⁴⁷ – na základě zpracované dokumentace musí vyhodnotit potenciální rizika a nastavit vhodná opatření k jejich eliminaci, případně minimalizaci na únosnou míru. Tato opatření budou individuální v závislosti na nárocích vykonávané práce.⁴⁸
- *Bezpečí na pracovišti* – povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.⁴⁹ V praxi uvažujeme štáb a herce. Musí rovněž zajistit prostor před vstupem nepovolených osob.

Mezi aktivní prevenci rizik, kterou vykonává osoba určená písemnou dohodou o odpovědnosti za BOZP nebo vedoucí výroby AVD z pracovní náplně své profese patří:

⁴⁶ Svoboda, M., *Evropský institut bezpečnosti filmových projektů*, z.ú., ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://www.ohasfilm.cz/aktualni-projekty/>

⁴⁷ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 102 odst. 2.

⁴⁸ Tamtéž, § 102 odst. 3.

⁴⁹ Tamtéž, § 101 odst. 5.

- *Bezpečné pracoviště a pracovní prostředí* – zajištění prostor určených pro práci, aby odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům (např. dostatečné osvětlení, zajištění vhodných mikroklimatických podmínek, zajištění prostor určených pro osobní hygienu, zajištění únikových cest, pravidelné údržby a úklidu);⁵⁰
- *První pomoc* – v návaznosti na podmínky bezpečného pracoviště zajištění poskytnutí první pomoci. Forma dle rizikovosti může být následující:
 - Zajištění zdravotního dozoru v průběhu vykonávané činnosti – medik na place;
 - Lékárnička s vybavením odpovídajícímu rizikovosti práce – vycházíme s informací z risk assessmentů viz další kapitoly;
- *Organizace práce* – na pracovišti, kde dochází ke spolupráci více subjektů (OSVČ či jiných podnikatelů), koordinace činností všech subdodavatelů, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti;⁵¹
- *Bezpečnostní značení* – rozmístění bezpečnostních značek v prostoru pracoviště, pokud jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví. Např. piktogramy pro preventivní opatření před nákazou Covid-19;⁵²
- *Pořízení dokumentace* – pořídit dokumentaci k BOZP, hodnocení rizik a bezpečnostním školení všech pracovníků;⁵³
- *Školení BOZP a seznámení s riziky* – pokud jsou potřebná k řádnému výkonu práce, zajistit bezpečnostní školení všem zúčastněným pracovníkům a poskytnout přiměřené seznámení s riziky;⁵⁴
- *Osobní ochranné pracovní pomůcky (dále jen „OOPP“)* – pokud není možné riziko odstranit, je nutné poskytnout příslušné OOPP⁵⁵. V případě vztahu zaměstnavatel a zaměstnanec, zajišťuje zaměstnavatel OOPP a hradí jejich náklady. V případě OSVČ si je musí zajišťovat sami, pokud tato oblast není upravena smluvním svazkem jinak.⁵⁶ – např. nákup roušek a respirátorů pro natáčení během epidemie koronaviru 2020.

⁵⁰ Zák. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek BOZP, § 2 odst. 1.

⁵¹ Tamtéž, § 5 odst. 1.

⁵² Tamtéž, § 6 odst. 1.

⁵³ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 349.

⁵⁴ Tamtéž, § 103.

⁵⁵ Tamtéž, § 104 odst. 1.

⁵⁶ Rozhovor s Ing. Michalem Svobodou, PhD., specialistou na BOZP

7. BOZP ve filmovém průmyslu

Během filmového natáčení jsou lidé mnohdy extrémně zahlceni, veškeré úkony mohou být uspěchány, a v závislosti na tempu produkce vzrůstají rizika. Dokonce i jednoduché věci se stávají nebezpečnými, jelikož se nedějí za obvyklých podmínek. Samozřejmě lze říci, že život je nebezpečný sám o sobě, ale pokud je herec požádán opakovaně sbíhat ze stejného kopce, riziko zakopnutí a zranění se s každým opakováním zvyšuje. A navíc pokud je kopec vybetonován, následné zranění může být o to vážnější. Spěch na konci dne přispívá k opomenutí ohrožení a zároveň je dobou, kdy přibývá riskantních rozhodnutí. Časový tlak na dokončení projektu včas a vyhnutí se drahým přesčasovým kompenzacím, může vést k fatálním rozhodnutím. Pokud se takový okamžik naskytne, je třeba si uvědomit, že se jedná jen o film. Je potřeba se zamyslet nad tím, zda není možné odstranit několik záběrů z plánu, anebo práci dokončit následující den.

Tato realita je dobře známá všem, kteří se někdy podíleli na výrobě AVD. V této kapitole bych ráda popsala současné zvyklosti filmového natáčení a možné důvody pro jejich změnu.

7.1. Současné zvyklosti

Výroba každého AVD je individuální. Jiné podmínky realizace mají v obecné rovině filmy dokumentární než filmy hrané a filmy animované stojí naprosto stranou. Dokonce i hraný film má realizačně mnoho podob. Může se jednat o film studentský, umělecký, televizní, komerční či zakázkový. V každém případě jsou pro realizaci tři zásadní kritéria, které mají vliv na BOZP – scénář, rozpočet a časový harmonogram.

Scénář sděluje umělecký záměr, tedy co je nutné natočit. Rozpočet je kruciólním kreativním nástrojem filmu, jelikož podle něj rozhodujeme, v jakých podmínkách budeme natáčet, a co si můžeme dovolit. Nakonec se musíme podřídit časovému harmonogramu, který nám vymezí čas na realizaci uměleckého záměru. Výkonný producent či vedoucí výroby může ovlivnit rozhodování o scénáři především formou apelu na režiséra, pokud má důvodné podezření na zvýšenou obtížnost realizace konkrétní scény. Je sice hlavním tvůrcem rozpočtu, přesto má jasně stanovené finanční limity od producenta. Na časový harmonogram mají vliv nejrůznější aspekty od obsazenosti herců a lokací až po meteorologické podmínky. Vzhledem k faktu, že výsledným produktem filmové výroby je AVD, finanční zdroje se zpravidla přesouvají do položek on screen⁵⁷. Náklady na off screen⁵⁸ bývají limitovány na nutnou úroveň a navyšování pro pokrytí nákladů na BOZP není obvyklé. Tento fakt nazvat komerčním přístupem k výrobě AVD.

⁵⁷ Veškeré náklady, které se vizuálně projeví na výsledném produktu tedy AVD, např. scénografie, herci, VFX atd.

⁵⁸ Veškeré náklady, které se vizuálně neprojeví na výsledném produktu tedy AVD, např. zázemí, doprava, náklady na zajištění BOZP atd.

Zásadním problémem je, že obvykle chybí písemná dohoda o odpovědnosti za BOZP. Potřeba stanovení osoby, která na bezpečnost dohlíží, vyplývá ze zákona o zajištění dalších podmínek BOZP. Zároveň vyjasňuje rozsah povinností této osoby a povinnosti subdodavatelů své kroky vzájemně koordinovat.

V současné české filmové výrobě se více šetří a více pospíchá. V minulosti bylo obvyklou praxí, konkrétně u hraných projektů pro ČT, že si herci předem nacvičovali akční scény ve zkušebnách. Nyní jsou podobné časové investice do příprav málo obvyklé. Na obranu těchto rozhodnutí by bylo vhodné popsat realitu nájmu lokací a hereckých honorářů, které geometricky vzrůstají a produkce bývají sešněrovány možnostmi rozpočtu. V rámci filmového štábu mají ochotu pro dodržení bezpečnostních předpisů především složky technické, tzn. osvětlovači, řidiči anebo grip, kteří mají zpravidla licence či profesní zkoušky ve vlastních oborech. Umělecké složky projektu, ať už hovoříme o autorech či výkonných umělcích, nebývají ochotné přistoupit na bezpečnostní pokyny vydané produkcí a neuvědomují si potenciální závažnost svého konání, která může plynout z nedostatku zkušeností. Herci zpravidla začínají řešit otázky BOZP, pokud se to primárně týká jejich herecké akce a ohrožuje to jejich zdraví. Stejně i režisér, který se setkal s nějakým ohrožením v průběhu profesního či osobního života je méně náchylný riskovat.⁵⁹

⁵⁹ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou a Zdeňkem Schlibenerem.

8. BOZP management

Bezpečnost je stav bez péče, v němž jsou zůstatková rizika přijatelná. „Bezpečnost je nepřímou úměrnou rizikům. Čím větší jsou rizika činnosti, tím je činnost méně bezpečná a naopak.“⁶⁰ Absolutní bezpečnost je nedosažitelná, jelikož v kterémkoli okamžiku v životě může zasáhnout vyšší moc⁶¹. Pokud, ale uvažujeme situace, jež můžeme ovlivnit, abychom dosáhli maximální míry bezpečnosti, zabýváme se BOZP managementem. BOZP management pracuje primárně s pojmy analýza rizik a hodnocení rizik. Analýzu rizik provádíme za účelem odhalení rizik, hodnocení k jejich zařazení a následné prioritizaci. V rámci analýzy definujeme pojmy ohrožení, riziko a nebezpečí a jejich vzájemnou korelaci. Teorie hodnocení rizik disponuje nástroji, které lze pro hodnocení uplatnit.

8.1. Analýza rizik

Pro definici rizika nejlépe poslouží jeho etymologické kořeny.

„Pojem riziko pochází z Italského (sic!). V 17. století *risico* v řeči námořníků znamenalo skalisko, kterému je nutné se vyhnout. Později získalo význam, ‚vystavení se nepříznivým okolnostem‘. Nyní je obecně chápáno jako nebezpečí vzniku škody, poškození, ztráty, zničení, nezdaru v podnikání. V rizikologii je riziko definováno jako pravděpodobnost vzniku negativního jevu a jeho důsledky.“⁶²

Nebezpečí je potenciální zdroj úrazu, neboli to, co má schopnost či vlastnost způsobit úraz. Ohrožení je možnost aktivace nebezpečí v konkrétním prostoru a čase. Pro pochopení v souvislostech lze říci, že „nebezpečí je *zdrojem* ohrožení a riziko *mírou* tohoto ohrožení.“⁶³

Analýza rizik je prováděna tak, že jsou první řadě identifikována nebezpečí a ohrožení. Tyto údaje jsou shromážděny po sběru dat, která jsou po analýze postoupena k hodnocení. V praxi probíhá analýza rizik pro filmovou výrobu tímto způsobem.

V rámci developmentu projektu je definován umělecký záměr, na jehož základě v přípravných pracích vypracují umělecké a výkonné složky podklady k realizaci. Jedná se o technický scénář, natáčecí plán, harmonogram realizace a technické složky. Poté následuje sběr dat, především prostřednictvím obhlídek vybraných natáčecích lokací (tedy zejména technické obhlídky), kdy je potřeba celou oblast pracoviště zdokumentovat, tedy pořídit fotografie nebo záznam. Kupříkladu jedná-li se o interiér, nebo exteriér. Popis lokality je naprosto nezbytný k určení, zda je terén něčím specifický. Pokud se například natáčí v bývalém vojenském prostoru, je třeba uvažovat o nebezpečí nevybuchlé munice. Tato data

⁶⁰ Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce OZO*, str. 50.

⁶¹ Vyšší moc je zvláštní právní skutečnost, spočívající v mimořádné, nepředvídatelné, neodvratitelné a nezaviněné události, která způsobí škodu. Za tu ale nikdo obvykle neodpovídá, protože jde o okolnost zásadně vylučující odpovědnost. Vyšší moc u smluvní odpovědnosti upravuje ustanovení § 2913 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶² Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce OZO*, str. 50.

⁶³ Tamtéž, str. 51.

jsou dále porovnávána se zadanými podklady a je vytvořen seznam všech potenciálních rizikových faktorů. Zohledňuje se technické zázemí, využití zvířat a mimo jiné i seznam látek, které se budou při natáčení používat. Pro následné hodnocení rizik musíme vytvořit schéma situací. Do satelitního snímku lokace například zakreslíme prostor filmového placu, base campu, parkování apod.

8.2. Hodnocení rizik

Hodnocení rizik je soustavný proces.⁶⁴ V přístupu k němu je nutné definovat osobu, která může rizika odpovědně zhodnotit. Na bedrech vedoucího výroby leží rozhodnutí, co je schopen zhodnotit sám, a kdy musí přizvat odborníka. V praxi je tím, kdo posuzuje rizika jako první a na jeho další kroky mají vliv především jeho zkušenosti. Rizika vycházející z analýzy bych rozdělila primárně na rizika předvídatelná a rizika nepředvídatelná.

Předvídatelná rizika, jak již z názvu vyplývá, může zkušený vedoucí výroby předpokládat. Jedná se kupříkladu o tradiční repetitivní rizika s jejich alternativními variantami a rizika netradiční. Tradiční rizika vznikají opakovaně a vycházejí z běžných aspektů filmové výroby. Jedná se třeba o riziko opožděného příjezdu herců nebo štábu na natáčení z důvodu překážek v dopravě. Toto riziko nelze na 100 % odstranit, ale lze ho minimalizovat⁶⁵ prostřednictvím časové rezervy. Jako další příklady uvedu meteorologické podmínky, které mají vliv na realizovatelnost natáčení, a které můžu zhodnotit s pomocí moderních technologií. Ze zkušeností můžeme čerpat i pro posouzení repetice záběrů v závislosti na horší pohyblivosti starších herců. Tato rizika nebývají samostatně hodnocena, jelikož jsou v praxi během plánování natáčení limitována automaticky. Tradiční předvídatelná rizika a jejich varianty je vnímavá produkce schopna zhodnotit a minimalizovat na základě zkušeností a pečlivosti. Netradiční rizika jsou posuzována na základě kvalifikace. Rizikem může být kaskadérská akce nebo pád z výšky. Musíme si uvědomit, že na hodnocení těchto rizik jako vedoucí výroby potřebnou kvalifikaci nemáme. Proto pro hodnocení těchto rizik najímáme experty v oborech vykonávané činnosti či specialisty na BOZP.

Mezi rizika nepředvídatelná patří rizika unikátní a zásah vyšší moci. Unikátní rizika vznikají na základě situací, které jsou prováděny všemi účastníky poprvé. Nelze je přesně vyhodnotit, jelikož ještě nikdy v minulosti nevznikla, a tedy ani vymyslet strategický přístup k jejich minimalizaci. Podle římského práva platila zásada *Casus a nullo praestatur*⁶⁶, a tedy zásah vyšší moci je také riziko nepředvídatelné, bez možnosti činit vůči němu bezpečnostní opatření. Jako nešťastný příklad této skutečnosti bych uvedla úmrtí Jana Třísky před natáčením filmu *Na střeše*, které zapříčinilo odklad jeho realizace.

⁶⁴ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 102 odst. 7.

⁶⁵ Tamtéž, § 101 odst. 4.

⁶⁶ *Casus a nullo praestatur* v překladu: „Za náhodu nikdo neodpovídá.“

8.2.1. Plán hodnocení rizik

Teorie hodnocení rizik v první řadě vyžaduje sestavení strategického plánu. V tomto plánu se postupuje v následujících krocích:

- Stanovení účelu, proč se analýza provádí
- Sestavení časového plánu a strategie hodnocení rizik
- Zajištění potřebných podkladů a informací pro hodnocení rizik
- Popis použité metody hodnocení rizika
- Zapojení vedoucích pracovníků do zavádění výsledků hodnocení a řízení rizik do praxe
- Zavedení výsledků hodnocení rizik do organizace práce a vzdělávání pracovníků

Po stanovení plánu následuje konkrétní strategie a postup hodnocení rizik, v níž se definuje metoda hodnocení rizika. Na strategii přímo navazuje výběr osoby či osob pro hodnocení rizik v závislosti na kvalifikaci potřebné pro rozhodování. Při výběru hodnotitele navíc předpokládejme, že externí odborník bude vykazovat při hodnocení jednoznačně vyšší míru objektivity.

8.2.2. Postup při hodnocení rizik

Postup pro hodnocení rizik má sedm základních kroků. V prvním kroku je nutné zvolit systém, který budeme hodnotit. Zdroje, ze kterých při volbě vycházíme, jsou např. seznam pracovišť, seznam technických zařízení, seznam profesí a činností, seznam používaných látek apod. Součástí těchto systémů jsou i doprovodné činnosti. Hodnotíme nejen rizika práce s technikou, ale i její dopravu, skladování, obsluhu a údržbu. „Základním krokem je prohlídka pracoviště a odhadování míst, kde může dojít k úrazu, a situací, za kterých se tak může stát.“⁶⁷ Druhý a třetí krok je identifikace nebezpečí a ohrožení. Vyhledáváme možné zdroje úrazu, přitom předvídáme děj události. Následně určíme subjekty, které mohou být nebezpečím ohroženy. Ve čtvrtém kroku posuzujeme situaci dle již existujících předpisů. Co je již legislativou upraveno, a z čeho můžeme v hodnocení vycházet. V pátém kroku stanovíme míru rizika na základě naší zvolené metody a měřitelných parametrů. V šestém kroku posuzujeme bezpečnost systému, tedy, zda je stanovené riziko *přijatelné*.⁶⁸ Sedmý krok se týká opatření ke snížení rizika. Pokud je zjištěné riziko nepřijatelné, provádíme opatření k jeho minimalizaci. Těmto opatřením dále věnuji prostor v kapitole 9. Postupy jak ochránit filmovou výrobu.

⁶⁷ Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce OZO*, str. 58.

⁶⁸ Riziko je přijatelné, když jsou zainteresované osoby při zohlednění všech provozních a humánních podmínek ochotné ho trpět. Definice dle Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce OZO*, str. 60.

8.2.3. Metody hodnocení rizik

Pro analýzu a hodnocení rizik se používají různé metody. „Výběr metody bude záležet na vhodnosti a aplikovatelnosti na hodnocený systém a znalosti a schopnosti hodnotitelů.“⁶⁹ Faktory ovlivňující riziko mohou být měřitelné a neměřitelné. Uvádím příklady parametrů podle Průvodce odborně způsobilých osob.

Příklady měřitelných parametrů:

- Délka expozice
- Rychlost vzniku událostí
- Počet osob vystavených ohrožení
- Hodnota ztrát
- Parametry systému – hmotnost
- Rychlost pohybu
- Výška

Příklady neměřitelných parametrů

- Rozeznatelnost nebezpečí
- Rozeznatelnost vzniku úrazu
- Kvalifikace obsluhy
- Lidský faktor
- Vliv prostředí
- Úroveň kontrol a údržby
- Komplexnost systému
- Preventivní opatření

Bodové metody jsou nejpoužívanější metody pro hodnocení rizik. Jako příklad metody hodnocení rizik uvedu Matici rizika, která je výstupem semikvalitativního (vyjádřeno slovem a ještě číslem) posouzení rizik. Funguje jako nástroj ke stanovení priorit rizik, vymezení závažných a neakceptovatelných rizik a definování rizikové pozice systému. Doktor Michal Svoboda definuje matici rizika následujícím způsobem.

„Principem matice rizika je stanovení bodové hodnoty konkrétního rizika, která je výsledkem kombinace dvou parametrů – pravděpodobnosti a následku. Toto umožňuje zařadit riziko do skupin, přičemž každá skupina určuje prioritu opatření s cílem minimalizovat existující nebezpečí. Matici rizika lze použít při navrhování hranice přijatelnosti rizika. Z hlediska bezpečnosti systému je vždy nutné vymezit podmínky považované za neakceptovatelné, při jejichž výskytu se musí vhodnými opatřeními minimalizovat toto riziko na přijatelné.

Při posuzování rizika se postupuje podle následujících tabulek:⁷⁰

⁶⁹ Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce OZO*, str. 72.

⁷⁰ Příloha č.1.

Pravděpodobnost

Typ	Hladina	Popis pro událost	Popis všeobecně
Častá	A	Pravděpodobně vznikne často	Kontinuálně se očekává
Pravděpodobná	B	Vznikne několikrát během životnosti	Frekventovaná
Příležitostná	C	Vznikne občas během životnosti	Několikrát
Zřídka	D	Málo pravděpodobná	Očekává se zřídka
Nepravděpodobná	E	Téměř vyloučená	Možná velmi zřídka

Následek

Typ	Kategorie	Popis
Katastrofický	I	Usmrcení nebo ztráta systému
Kritický	II	Těžký úraz, nemoc nebo rozsáhlé poškození systému
Okrajový	III	Ostatní úraz, nemoc nebo menší poškození systému
Zanedbatelný	IV	Méně než ostatní úraz, zanedbatelná porucha systému

Výsledná matice číselného posouzení rizika

Matice rizika				
Pravděpodobnost Následek	I Katastrofický	II Kritický	III Okrajový	IV Zanedbatelný
A častá	1	3	7	13
B pravděpodobná	2	5	9	16
C příležitostná	4	6	11	18
D zřídka	8	10	14	19
E nepravděpodobná	12	15	17	20
Bodová hodnota	Úroveň rizika	Bodová hodnota	Úroveň rizika	
1- 5	Nepřijatelná	10 – 17	Přijatelná s prohlídkami	
6 – 9	Nežádoucí	18 – 20	Přijatelná bez prohlídek	

Zařazení rizika do tříd

Matice rizika				
Pravděpodobnost Následek	I Katastrofický	II Kritický	III Okrajový	IV Zanedbatelný
A častá	Vysoké riziko	<i>Vysoké riziko</i>	Vysoké riziko	Střední riziko
B pravděpodobná	Vysoké riziko	Vysoké riziko	Střední riziko	Nízké riziko
C příležitostná	Vysoké riziko	Vysoké riziko	Střední riziko	Nízké riziko
D zřídka	Vysoké riziko	Střední riziko	Nízké riziko	Nízké riziko
E nepravděpodobná	Střední riziko	Nízké riziko	Nízké riziko	Nízké riziko

Z matice rizika vycházíme při tvorbě risk assessmentů, dále v kapitole 9. Postupy jak ochránit filmovou výrobu.

9. Postupy jak ochránit filmovou výrobu

9.1. Prevence rizik

Prevenci rizik popisuje SÚIP takto:

„Na oblast BOZP a VTZ v rámci pojetí jako celku je možno nahlížet jako na souhrn opatření stanovených legislativou nebo zaměstnavatelem, která mají předcházet ohrožení nebo poškození lidského zdraví v pracovním procesu, havárie, technickým poruchám na zařízení apod. Opatření mohou mít povahu technologickou, technickou, právní, normovou, organizační či administrativní. Soubor těchto opatření je pak obecně nazýván prevencí rizik.“⁷¹

„Zaměstnavateli pomáhá s řešením prevence rizik odborně způsobilá osoba neboli OZO, která působí v rámci celé problematiky ochrany práce. Předem, ve spolupráci s vedoucími i zaměstnanci, zjišťuje, co by se mohlo stát (rizika práce) a navrhuje opatření, aby se tak nestalo, nebo stalo s co nejmenší pravděpodobností nebo následky.⁷² Je ovšem nezbytné dodat, že ustanovení OZO nezbavuje zaměstnavatele odpovědnosti za aspekty bezpečné a zdraví nezávadné práce a nepřenáší odpovědnost za bezpečnou a zdraví neohrožující práci na OZO.“⁷³

Jak již bylo zmíněno, pouze vedoucí pracovník má možnost ovlivnit všechny fáze výroby.

Vztah zaměstnavatel a zaměstnanec je jednodušší z hlediska prevence, jelikož jsou zaměstnanci zpravidla vázáni provozními předpisy instituce, která je zaměstnává. Zároveň musí respektovat velice jasně danou hierarchickou strukturu řízení výroby. V konkrétním případě ve filmovém průmyslu uvažujme zaměstnance České televize. V případě nezávislých produkcí musí být podmínky spolupráce se subdodavatelem upraveny písemnou dohodou o dohledu nad dodržováním bezpečnosti, která jasně vymezí pravomoci produkce a povinnosti subdodavatelů. Klauzuli o BOZP by měly obsahovat i smlouvy autorské a smlouvy s výkonnými umělci. Při nedodržování podmínek pro BOZP mohou soukromé produkce sankcionovat subdodavatele kupříkladu odmítnutím budoucí spolupráce.

Z hlediska úvahy nad nutností najmutí OZO uvádím povinnosti zaměstnavatele ve vztahu k zaměstnancům dle zákona o zajištění dalších podmínek BOZP:

„Zaměstnavatel může zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik, je-li k tomu způsobilý nebo odborně způsobilý v případech a za podmínek uvedených v odstavci 3 písm. a) a b) sám, jinak je povinen zajistit tyto úkoly odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v pracovněprávním vztahu. Nemá-li

⁷¹ Státní úřad inspekce práce, ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/>

⁷² Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J., *Průvodce OZO*, str. 26.

⁷³ Tamtéž, str. 11.

takového zaměstnance, je povinen zajistit je jinou odborně způsobilou osobou. Odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba jsou odborně způsobilými osobami.“⁷⁴

- a) 25 zaměstnanců a méně – zaměstnavatel může zajišťovat prevenci rizik sám, pokud má potřebné znalosti
- b) 26 až 500 zaměstnanců – zaměstnavatel může zajišťovat prevenci rizik sám, pokud je OZO
- c) 500 zaměstnanců a více – musí zaměstnavatel zajišťovat prevenci rizik vždy alespoň jednou OZO⁷⁵

Pro potřeby natáčení soukromé produkce ovšem nemusí být dostačujícím řešením pouhé najmutí OZO jako odborného konzultanta. Odborníci v BOZP totiž často neznají veškeré náležitosti filmového natáčení, a není tedy jednoduché dojít ke shodě, jaká opatření pro výrobu přijmout. Naštěstí v současné době vznikají subjekty, které se věnují poradenství a prevenci v oblasti BOZP právě pro filmovou výrobu. Konkrétně od října roku 2019 funguje Evropský institut bezpečnosti filmových projektů. Jedná se o ústav, který poskytuje filmovým produkcím odborné konzultace při řešení BOZP na natáčení. Na přelomu dubna a května roku 2020 vydal tento ústav samoregulační opatření pro restart natáčení v období pandemie Covid-19.⁷⁶ Jedná se o návod obsahující doporučení pro filmové produkce, jak minimalizovat riziko nákazy Covid-19. Vzhledem k vysoké koncentraci osob na filmových natáčeních a jejich vysoké fluktuaci napříč dalšími projekty, je právě filmová výroba velmi náchylná k rozšíření a přenosu nákazy. Ředitel ústavu Mgr. Jiří Kosorinský dále aktivně spolupracuje na strategickém plánování bezpečnosti pro filmové projekty prostřednictvím firmy Sefex.

9.2. Risk assessment

V rámci managementu BOZP při natáčení filmu je nutné kontrolovat rizika na pracovišti.⁷⁷ K tomu je třeba přemýšlet o tom, co může být zdrojem nebezpečí, a rozhodnout se, zda děláme dost, abychom mu zabránili. Tento proces je známý jako hodnocení rizik. Dokument, který při hodnocení rizik vzniká, se terminologicky označuje jako *risk assessment*. Risk assessment je o identifikaci a přijetí rozumných a přiměřených opatření k řízení rizik, nikoli o vytváření obrovského množství papírování.

Produkce jistě podnikají kroky k ochraně herců a štábu, ale risk assessment jim pomůže rozhodnout, zda by neměli dělat více. Přemýšlejme o tom, jak by mohlo dojít k nehodám a ohrožení zdraví, a soustředíme se na ta rizika, která jsou nejpravděpodobnější, a která mohou způsobit nejvíce škody. Toto hodnocení může pomoci určit, kdy je třeba některá rizika zevrubněji zkoumat a detailněji promýšlet

⁷⁴ Zák. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek BOZP, § 9 odst. 2.

⁷⁵ Tamtéž, § 9 odst. 3.

⁷⁶ *Evropský institut bezpečnosti filmových projektů, z.ú.*, ©2020 [cit. 30.8.2020].

Dostupné z: https://www.ohasfilm.com/wp-content/uploads/2020/05/OHAS_Guidelines-COVID-19_CZ-v01.pdf

⁷⁷ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 102 odst. 3.

opatření k jejich minimalizaci. Některé oblasti rizik si zaslouží vlastní risk assessmenty, jindy je možné je obsáhnout v rámci centralizovaného dokumentu.

Risk assessment je zákonnou povinností dle legislativy České republiky, přesto se tento fakt často opomíjí. Zákon o zajištění dalších podmínek BOZP stanovuje povinnost všem zaměstnavatelům, jejichž zaměstnanci působí na společném pracovišti, se vzájemně písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních. Zákon ovšem přesně nespecifikuje v jakém rozsahu. Tato pravidla se dle § 13 vztahují i na OSVČ. Produkce v praxi pracují se dvěma základními typy risk assessmentů – subdodavatelskými a lokačními. Subdodavatelské risk assessmenty by měla produkce vyžadovat od všech subdodavatelů. Angloamerické produkce kupříkladu neumožňují subdodavatelům bez dodání risk assessmentu participovat na svých projektech.⁷⁸ Tyto risk assessmenty obsahují rizika spjatá s činností konkrétního subdodavatele a opatření pro jejich minimalizaci. Produkce musí tyto risk assessmenty distribuovat napříč subdodavateli a zajistit, že s nimi byli všichni řádně seznámeni.

Risk assessmenty lokací si produkce zajišťuje sama. Jsou dvě možnosti jak risk assessment získat. V prvním případě produkce najímá akreditovanou firmu, která pro ni risk assessment vytváří v rámci zakázky. Produkce sdělí umělecký záměr a dodá podklady na základě sběru dat. Akreditovaná osoba v oblasti BOZP posoudí realizovatelnost a sdělí, za jakých podmínek realizaci doporučuje. Produkce musí následně zvážit variantu dle doporučených podmínek a rozhodnout, zda na ni přistoupí. Odpovědnost za dané rozhodnutí nese produkce, akreditovaná firma pouze doporučuje. I to je důvodem, proč v České republice roste počet firem specializujících se na vytváření risk assessmentů. Jsou honorovány pouze za vypracování těchto dokumentů, ovšem neposkytují komplexní bezpečnostní strategii pro filmový projekt. Nenesou však odpovědnost za konečná rozhodnutí. Cena za risk assessment pro jednu lokaci se pohybuje v částkách od 10.000 Kč až po 160.000 Kč.⁷⁹ Je to zásadní navýšení rozpočtu na položky off screen a nepředpokládám, že pro producenta je tato varianta preferovaná. Nikdy jsem se v praxi nesetkala s rozpočtováním položky risk assessment.

Druhá možnost získání risk assessmentu je pro produkce po úvaze nad rozpočtem jistě přijatelná. Pokud natáčí na netradiční lokaci, jež vykazuje prvky nebezpečí (např. lom, slévárna), může oslovit místní OZO a zjistit, zda nedisponuje vlastní analýzou rizik. Z této lokální analýzy může vycházet i pro potřeby vlastní činnosti. Existující lokální risk assessment, obzvláště v případě potenciálně nebezpečných lokací, bude dostatečně podrobný a dostačující pro případné kontroly státní správy. Dále je třeba určit, jaký typ risk assessmentu potřebuji a co konkrétně by měl obsahovat. Není potřeba vytvořit důsledný risk assessment na oblast 5 km² areálu, pokud se budu pohybovat pouze v jedné budově.

V risk assessmentu vycházím z údajů z Matice rizika. Modelový risk assessment uvádím jako přílohu 1. Posouzení rizik se provádí jako odhad následků,

⁷⁸ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou a Zdeňkem Schlibenerem.

⁷⁹ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou a Zdeňkem Schlibenerem.

pravděpodobnost, kategorie rizika a v návaznosti na níže uvedená nebezpečí⁸⁰ jsou stanovena navrhovaná opatření.

Fyzikální nebezpečí

- Uklouznutí
- Zakopnutí
- Pád z výšky nebo do hloubky
- Pád předmětů z výšky
- Manipulace při ručním zvedání a přenášení břemen
- Náhlé působení chladu
- Zasažení energiemi
- Vliv venkovních klimatických podmínek (působení slunce, horka, chladu, deště, větru, prašnosti)

Chemická nebezpečí

- aerosoly, plyny, páry, kapaliny, pevné látky

Biologická nebezpečí

- Nakažlivost, infekčnost

Ergonomická nebezpečí

- Ohrožení monotónní / opakovanou jednotvárnou činností
- Nedostatečně osvětlené pracoviště
- Vliv mikroklimatických podmínek (teplota vzduchu, prašnost)
- Psychologické faktory (pracovní zátěž, vliv konfliktů, vliv rozhodování v afektu, reakce v případě nouzových situací)
- Faktory pracovního procesu (noční práce, přesčasy, odpočinek)
- Činnost dodavatelů

9.3. Risk control

Risk control neboli kontrola rizik je v zásadě způsob, jak využijí údaje z risk assessmentů v praxi. Nejprve si na základě informací obsažených v risk assessmentech vytvoříme takzvané denní checklisty. Tyto checklisty obsahují rizika pro konkrétní natáčecí den. Jakmile jsou ohrožení identifikována, rizika mohou být snížena s využitím vhodného managementu. Risk control se zabývá opatřeními za účelem minimalizace rizik⁸¹. Nástroje pro kontrolu rizik jsou následující.

V první řadě můžeme riziko *eliminovat*. Odstranění ohrožení z pracovního schématu je nejúčinnějším kontrolním nástrojem. Ptáme se, zda je natočení této speciální akce naprosto nezbytné pro výsledek filmu. Lze ji případně vyloučit? Dalším užitečným nástrojem je *substituce*, tedy náhrada hazardního úkonu méně hazardním. Můžeme v tomto případě využít kreativitu a změnit scénu tak, aby se dala natočit například na bezpečnější lokaci. Pokud by přesun lokace příliš ovlivnil

⁸⁰ Příloha č. 1.

⁸¹ Zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 102 odst. 5.

vyznění příběhu, je možné *izolovat* ohrožení na pracovišti formou ohraničení nebezpečných oblastí. V případě, že není možné ohrožení eliminovat, substituovat ani izolovat, na řadu přichází *technická řešení*. Zahrnují modifikace pracovních nástrojů, ochranné kryty apod. Tato opatření přijímáme během příprav, tedy po tvorbě technického scénáře, a dále v případě potřeby v průběhu výroby. 21. století nám ve filmovém průmyslu poskytuje téměř neomezené možnosti *technologických řešení*. Ať již formou fyzických technologií, konkrétně dronu, tak vizuálních efektů, kterými můžeme nahradit natáčení v reálných prostředích. Konečná metoda kontroly rizik, která by se měla užít až po vyčerpání všech předchozích nástrojů, je využití *osobních ochranných pracovních pomůcek* neboli *OOPP*. Nevýhodou OOPP je neochota některých pracovníků je užívat, jelikož jim znepříjemňují činnosti spjaté s výkonem práce. Také mohou pro produkci znamenat zásadní navýšení nákladů. Je potřeba domluvené postupy či plánované aktivity neměnit na poslední chvíli, jelikož jinak dochází ke zvýšení rizika. Zavedená bezpečnostní opatření již nemusí být platná, pokud dojde ke změně situace. Především je nutné věnovat pozornost přehazování obrazů v rámci natáčecích dní.

Na závěr této kapitoly shrnuji potřebnou dokumentaci pro zajištění BOZP ve filmové výrobě. Veškerá dokumentace musí být v úředním jazyce, tedy v češtině. Pro zahraniční zakázky tedy s cizojazyčným překladem.⁸² Dokumentace by měla obsahovat risk assessment na projekt ve fyzické podobě, checklisty na jednotlivé natáčecí dny, denní dispozice, denní zprávy a potvrzení o proškolení a seznámení s riziky. Toto proškolení musí pro české pracovníky proběhnout v českém jazyce a být podepsáno proškolenou osobou, která za něj odpovídá.⁸³

⁸² Rozhovor s Ing. Michalem Svobodou, PhD., specialistou BOZP

⁸³ Rozhovor se specialisty na BOZP Ing. Jiřím Pěnkavou a Zdeňkem Schlibenerem.

10. Závěr

Časová a finanční rezerva hraje zásadní roli pro BOZP na filmovém natáčení. Pečlivá příprava poskytuje větší manévrovací prostor pro změny. Aby produkce ochránila filmovou výrobu a především samu sebe, měla by se otázce BOZP věnovat již během příprav. Požadovat od subdodavatelů jejich kvalifikace a risk assessmenty. Ptát se na lokacích na místní OZO a konzultovat s ní. V případě nedostatečné kvalifikace k učinění rozhodnutí o formě a míře bezpečnostních opatření si musí přizvat externího specialistu. V tomto ohledu je nutno mít neustále na paměti, jaké jsou pro mě jako vedoucího výroby, potenciální právní důsledky při nedbalostním jednání.

Esenciální je nastavení filosofie projektu, ve kterém produkce a kreativní složka⁸⁴ spolupracují na dosažení bezpečného natáčení. Kreativní složky filmu by neměly ignorovat pokyny produkce, která opatření konzultuje s OZO, která zajišťuje kvalifikované poradenství. Práce jednotlivých subdodavatelů (departmentů) musí být prokazatelně v souladu. Subdodavatelé by si měli vzájemně zprostředkovat risk assessmenty za pomoci produkční koordinace. Musí existovat souhrnný dokument deklarující, že došlo k vzájemnému seznámení všech složek s riziky napříč departmenty. V ideálním případě zašle produkce všem členům štábu souhrnná rizika všech lokací a všech subdodavatelů a před každým natáčecím dnem zašle seznam rizik následujícího dne formou takzvaného checklistu. Seznámení s riziky musí proběhnout srozumitelnou a přiměřenou formou pro jednotlivé departmenty. Není potřeba seznamovat všechny členy štábu se všemi riziky lokality. Přijatelná varianta je konkrétní bezpečnostní strategie. Forma plánu lokace se zakreslenými potenciálními riziky je vhodným příkladem. Dostačující je přiměřené proškolení štábu na začátku prvního dne na nové lokaci.

Musíme si uvědomit, že žádný film nemá cenu lidského života. Toto vzdělání patří do sylabů na filmových školách, jelikož jejich studenty bude provázet po celou dobu budoucí praxe a ovlivní všechny, kteří se podílejí na filmové výrobě.

⁸⁴ Umělecké profese např. režie, kamera atp.

A. Seznam pramenů a použité literatury

Knihy

- **Small, Robin.** *Production safety for film, television and video.* First published. Oxford : Focal Press, 2000. p. 480. ISBN 0 2405 1531 5.
- **Kočí, M., Kopecká, M., Stiebitz, J.** *Průvodce odborně způsobilých osob problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hornické činnosti a požární ochrany.* Olomouc: ANAG, c2013 397 s. ISBN: 978-80-7263-834-5

Diplomové a bakalářské práce

- **Šimon, Tomáš.** Bezpečnost a ochrana zdraví při výrobě audiovizuálního školního díla. *Diplomová práce.* Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2019.

Zákony

- Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 121/2000 Sb. Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). [Online] AION CS, s.r.o. [Citace: 30. Srpen 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>
- Zákony pro lidi.cz. Nařízení vlády č. 101/2005 Sb. Nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí. [Online] AION CS, s.r.o. [Citace: 30. Srpen 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-101>
- Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 251/2005 Sb. Zákon o inspekci práce.. [Online] AION CS, s.r.o. [Citace: 30. Srpen 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-251>
- Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 262/2006 Sb. Zákon zákoník práce. [Online] AION CS, s.r.o. [Citace: 30. Srpen 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
- Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 309/2006 Sb. Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). [Online] AION CS, s.r.o. [Citace: 30. Srpen 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-309>

- Zákony pro lidi.cz. Zákon č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník. [Online] AION CS, s.r.o. [Citace: 30. Srpen 2020.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40?text=Trestn%C3%AD+z%C3%A1kon%C3%ADk>

Rozhovory

- **Pěnkava, J., Schlibener, Z.** Rozhovor ze dne 17. 8. 2020. Česká televize.

Online zdroje

- **Svoboda, M.,** *Evropský institut bezpečnosti filmových projektů, z.ú.,* ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://www.ohasfilm.cz/aktualni-projekty/>
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** *Národní soustava povolání,* ©2017 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/vykonny-producent>
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** *Národní soustava povolání,* ©2017 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/vedouci-vyroby-audiovizua>
- **Státní úřad inspekce práce,** ©2020 [cit. 30.8.2020]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/>

B. Přílohy



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:
Lokace:

Popis pracoviště/lokace

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpodobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
FYZIKÁLNÍ					
Uklouznutí					
na rovinném nebo šikmém povrchu	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Poučení osob, u obslužných profesí použití vhodné obuvi Poznámka: rozlití případných provozních kapalin zlikvidovat sorbentem dle bezpečnostního listu
na schodech nebo žebřících	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	
na a1 nebo a2 vlivem kluzkého povrchu (voda, led, sníh) • při rozlití kapalin	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	
Zakopnutí viz Uklouznutí • dočasné rozvody elektrické energie	II	€	6	Nežádoucí	Zakopnutí o materiál a kabely uložené na zemi. Určení prostor pro uložení materiálu. Úklid, kontrola prostor před zahájením natáčení. Vymezení bezpečného prostoru – použití výstražné pásky. Poučení osob. <i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>
Pád z výšky nebo do hloubky					
vlivem nezajištěného nebo špatně zajištěného pracoviště (zábradlí, lešení, bezp. pás) • pád z dočasné konstrukce	II	B	5	Nepřijatelné	Poučení osob při pre-job meetingu. Určení individuálních opatření – OOPP dle provedení scény, určí oprávněná osoba. <i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND
SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Evropský
institut
bezpečnosti
filmových
projektů

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:
Lokace:

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpodobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
nesprávným postupem při práci ve výškách utonutí					
Pády předmětů z výšky <ul style="list-style-type: none">při manipulaci s břemenypád částí dočasné konstrukce při činnosti zdvihacích zařízení	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Kontrola zdvihacích mechanismů, dodržení jejich nosnosti, používání adekvátních vázacích prostředků, odborná způsobilost osob. Poučení osob na pre-job meetingu, vymezení bezpečného prostoru, prohlídka pracoviště před natáčením, zohlednění podmínek umístění jeřábu.
Snížená průchodnost při chůzi po stanovených trasách, při překonávání průlezů nebo prolézání k místům práce	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Před natáčením určit bezpečný prostor pro pohyb herců a dalších osob. Poučení osob při pre-job meetingu.
Manipulace při ručním zvedání a přenášení břemen	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Poučení zaměstnanců o maximálních přípustných hodnotách hmotnosti břemen a způsobu manipulace.
Náhlé působení chladu					
Zasažení energiemi					
elektrickým proudem	†	Đ	8	Nežádoucí	Veškeré dočasné elektroinstalace provádět s využitím zařízení v provedení do příslušného prostředí. Instalaci provádět oprávněnou osobou. Pro obsluhu zařízení určit oprávněnou osobu. Před uvedením zařízení do provozu provést kontrolu oprávněnou osobou. Provádět pravidelné revize elektroinstalace, seznámit zaměstnance se zákazem používání poškozeného zařízení a povinností ohlásit poškození oprávněné osobě.



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND
SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Evropský
institut
bezpečnosti
filmových
projektů

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:
Lokace:

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpodobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
					<i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>
magnetickým polem tepelnou energií (opaření horkým médiem, popálení od horkého vzduchu, ohně) <ul style="list-style-type: none">nebezpečí požáru	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Poučení osob pro případ požáru, stanovení únikových cest. Zajištění dozoru – hasiči při použití otevřeného ohně. Poučení o riziku zejména v prostorech dočasných zařízení – elektroinstalace, agregáty, ubytování, vliv zvláštních efektů.
mechanickou energií (přimáčknutí, úder, pořezání, zachycení rotující částí stroje) <ul style="list-style-type: none">přimáčknutí osoby při zdvihání břemenporanění osob při pádu zdvihacího mechanismu	†	Đ	8	Nežádoucí	Umístění výstražných značek, určení osob pro zamezení vstupu nepovolaným osobám při natáčení. Na pre - job meetingu stanovení opatření a bezpečných vzdáleností při natáčení - učení bezpečného prostoru při manipulaci s břemeny. <i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>
od točivých částí strojů <ul style="list-style-type: none">při práci s ručním nářadím	II	C	6	Nežádoucí	Možnost zasažení oka. Vybavení zaměstnanců OOPP na ochranu zraku. Poučení zaměstnance o používání OOPP. Poučení obsluhy včetně údržby. <i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>
od točivých částí strojů	†	Đ	8	Nežádoucí	Vybavení pohonu ochranným krytem. Poučení zaměstnance o zákazu používání poškozeného zařízení a povinností ohlásit poškození



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Evropský institut bezpečnosti filmových projektů

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:

Lokace:

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpodobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
					vedoucím. Poučení obsluhy o údržbě. <i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>
vibracemi					
hlukem					
dlouhodobé negativní působení magnetického pole, vibrací, hluku					
Vliv venkovních klimatických podmínek (působení slunce, horka, chladu, deště, větru, prašnosti)					
CHEMICKÉ NEBEZPEČÍ					
Aerosoly, plyny, páry, kapaliny, pevné látky					
vdechnutí látky	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Poučení osob při pre-job meetingu. Práce budou provádět pouze oprávněné osoby
požití látky	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	
kontakt látky s kůží	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	
zasažení očí	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	
dlouhodobé negativní působení vdechnutí, kontaktu					



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND
SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Evropský
institut
bezpečnosti
filmových
projektů

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:

Lokace:

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpo- dobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
BIOLOGICKÉ NEBEZPEČÍ					



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Evropský institut bezpečnosti filmových projektů

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:

Lokace:

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpodobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
Nakažlivost, infekčnost					
bakterie, viry <ul style="list-style-type: none">virus SARS-COV-2 Možnosti přenosu: <ul style="list-style-type: none">vzduchem, pokud je člověk delší dobu s nakaženým,kapénkami – sliny, nosní sekret, hlen,oční sliznicí,kašlem, kýčáním,hovorem – při mluvení,delším kontaktem do cca 3 mdotykem kontaminovaných povrchů nebo předmětů a poté dotykem očí, nosu nebo úst	II	B	5	Nepřijatelné	Dodržovat základní opatření, která jsou uvedena v dokumentu OCHRANA PŘED RIZIKEM NÁKAZY SARS-COV-2 PŘI NATÁČENÍ, Základní bezpečnostní pravidla . Součástí dokumentu je Desatero bezpečného natáčení , dokument je součástí tohoto seznámení s riziky a je předán účastníkům. Seznámení všech osob přítomných na lokaci a souvisejících prostorech s riziky a opatřeními dle dokumentace. Pre-job meetingy na začátku každého natáčecího dne. Trvalá kontrola opatření určenými proškolenými osobami. <i>Po přijetí opatření riziko: Střední, přijatelné s prohlídkami</i>
Paraziti					
plísně					
nebakteriální biologické antigeny					
ERGONOMICKÁ NEBEZPEČÍ					
Ohrožení monotónní / opakovanou jednotvárnou činností	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Dodržování přestávek v práci.



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND
SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Evropský
institut
bezpečnosti
filmových
projektů

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:

Lokace:

Druh nebezpečí	Odhad následků	Pravděpodobnost	Bodová hodnota	Kategorie rizika	Navrhovaná opatření, poznámka
Nedostatečně osvětlené pracoviště <ul style="list-style-type: none">viz Fyzikální nebezpečí, zakopnutí uklouznutí	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Při natáčení poučení osob při pre-job meetingu.
Vliv mikroklimatických podmínek (teplota vzduchu, prašnost)					
Psychologické faktory (pracovní zátěž, vliv konfliktů, vliv rozhodování v afektu, reakce v případě nouzových situací)					
Faktory pracovního procesu (noční práce, přesčasy, odpočinek)	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Dodržování přestávek v práci, zdravotní způsobilost. Při natáčení poučení osob při pre-job meetingu.
Činnost dodavatelů	II	D	10	Střední, přijatelné s prohlídkami	Při natáčení poučení osob při pre-job meetingu. Kaskadérské práce budou prováděny odbornými firmami, před jejich prováděním musí provést analýzu rizik a předat návrh opatření pro bezpečné provedení prací.

Projekt:

Lokace:

Metoda hodnocení

Pro hodnocení rizik byla použita metoda „**MATICE RIZIKA**“.

Principem je stanovení bodové hodnoty konkrétního rizika, která je výsledkem kombinace dvou parametrů – pravděpodobnosti a následku. Toto umožňuje zařadit riziko do skupin, přičemž každá skupina určuje prioritu opatření s cílem minimalizovat existující nebezpečí. Matici rizika lze použít při navrhování hranice přijatelnosti rizika.

Z hlediska bezpečnosti systému je vždy nutné vymezit podmínky považované za neakceptovatelné, při jejichž výskytu se musí vhodnými opatřeními minimalizovat toto riziko na přijatelné.

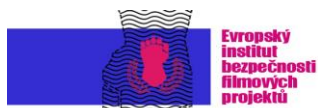
Při posuzování rizika se postupuje podle následujících tabulek:

Pravděpodobnost

Typ	Hladina	Popis pro událost	Popis všeobecně
Častá	A	Pravděpodobně vznikne často	Kontinuálně se očekává
Pravděpodobná	B	Vznikne několikrát během životnosti	Frekventovaná
Příležitostná	C	Vznikne občas během životnosti	Několikrát
Zřídka	D	Málo pravděpodobná	Očekává se zřídka
Nepravděpodobná	E	Téměř vyloučená	Možná velmi zřídka

Následek

Typ	Kategorie	Popis
Katastrofický	I	Usmrcení nebo ztráta systému
Kritický	II	Těžký úraz, nemoc nebo rozsáhlé poškození systému
Okrajový	III	Ostatní úraz, nemoc nebo menší poškození systému
Zanedbatelný	IV	Méně než ostatní úraz, zanedbatelná porucha systému



EUROPEAN INSTITUTE FOR HEALTH AND
SAFETY IN THE FILM INDUSTRY

Datum
hodnocení : 16.6.2020

Hodnotil :
Ing. Michal Svoboda PhD.



Podpis :

Projekt:

Lokace:

Výsledná matice číselného posouzení rizika

Matice rizika				
Pravděpodobnost Následek	I Katastrofický	II Kritický	III Okrajový	IV Zanedbatelný
A častá	1	3	7	13
B pravděpodobná	2	5	9	16
C příležitostná	4	6	11	18
D zřídka	8	10	14	19
E nepravděpodobná	12	15	17	20
Bodová hodnota	Úroveň rizika	Bodová hodnota	Úroveň rizika	
1- 5	Nepřijatelná	10 – 17	Přijatelná s prohlídkami	
6 – 9	Nežádoucí	18 – 20	Přijatelná bez prohlídek	

Zařazení rizika do tříd

Matice rizika				
Pravděpodobnost Následek	I Katastrofický	II Kritický	III Okrajový	IV Zanedbatelný
A častá	Vysoké riziko	Vysoké riziko	Vysoké riziko	Střední riziko
B pravděpodobná	Vysoké riziko	Vysoké riziko	Střední riziko	Nízké riziko
C příležitostná	Vysoké riziko	Vysoké riziko	Střední riziko	Nízké riziko
D zřídka	Vysoké riziko	Střední riziko	Nízké riziko	Nízké riziko
E nepravděpodobná	Střední riziko	Nízké riziko	Nízké riziko	Nízké riziko